

Handläggare
Dahlmann Christian

Datum
2016-03-02

Diarienummer
KSN-2015-0683

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss: Region Uppsala 2017

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att avge yttrande enligt **bilaga** som svar på Landstinget i Uppsala läns remiss: Region Uppsala 2017.

Ärendet

Landstinget i Uppsala län har ansökt hos regeringen om att den 1 januari 2017 överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630). Därmed bildas en region med direktvalt fullmäktige i Uppsala län.

Landstinget har tagit fram ett förslag till organisation med mera för den nya regionkommunen (**bilaga 2**). Uppsala kommun har beretts möjlighet att yttra sig över förslaget.

Föredragning

Att bilda Region Uppsala innebär att Landstinget i Uppsala län och Regionförbundet Uppsala län går samman. De viktigaste uppgifterna för Region Uppsala – utöver de som landstinget redan har - blir att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling (regional utvecklingsstrategi, RUS), samordna insatser för genomförandet av strategin samt att upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur, det vill säga, samma uppgifter som regionförbundet Uppsala län har idag. Region Uppsala får också besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete och ska följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet. Region Uppsala får även utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.

Förbundsstyrelsens arbetsutskott i Regionförbundet Uppsala län, förstärkt med landstingsstyrelsens ordförande och andre vice ordförande utgör politisk styrgrupp för bildandet av Region Uppsala. Regionförbundets förbundsstyrelse utgör politisk referensgrupp.

Under hösten 2015 har ett förslag tagits fram kring hur Region Uppsalas organisation ska se ut, vilka uppgifter Region Uppsala ska ha samt formerna för kommunernas inflytande i Region Uppsala. Detta förslag har nu remiteras till länets kommuner.

Utgångspunkterna i Uppsala kommuns yttrande kring remissen angående Region Uppsala 2017 är att kommunen ser positivt på bildandet av den nya regionkommunen och är i stort positiva till det förslag som tagits fram av landstinget. Dock är det av största vikt att primärkommunerna ges inflytande i beredningsprocesser inför beslut som rör dem.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Handläggare
Dahlmann Christian

Datum
2016-03-08

Diarienummer
KSN-2015-0683

Landstinget i Uppsala län

Yttrande över remiss: Region Uppsala 2017

Uppsala kommun har beretts möjlighet att yttra sig över Landstinget i Uppsala läns förslag till organisation m.m. för ny regionkommun för Uppsala län. Kommunstyrelsen har 6 april 2016 beslutat anta nedanstående yttrande.

Allmänt

Ett direktvalt regionfullmäktige med egen beskattningsrätt skapar förutsättningar för ett tydligt och starkt regionalt ledarskap samt regionala satsningar av ett annat slag än tidigare. Genom att regionens politiker får ansvar för den regionalpolitiska utvecklingen via direkta val finns möjlighet för demokratin att fördjupas och utvecklas.

Med regionbildningen kommer landstingets befintliga kompetenser och uppdrag att kompletteras med ett bredare, generellt uppdrag att utveckla hela territoriet Uppsala län och tillsammans med kommuner och andra aktörer bidra till regional tillväxt och attraktionskraft.

Landstinget i Uppsala län är redan idag en viktig aktör i det regionala utvecklingsarbetet. Landstingets uppdrag genom kärnverksamheterna hälso- och sjukvård, forskning och utbildning, kollektivtrafik och kultur har stor bäring på regional utveckling. Med regionbildningen skapas nya möjligheter att skapa tydliga kopplingar och samband mellan t.ex. Uppsala Akademiska sjukhus viktiga roll för skapandet av tillväxt, innovationer och jobb med det regionala utvecklingsarbetet. På samma sätt skapas nya möjligheter att koppla ihop arbetet med regional utveckling med planeringen av kollektivtrafiken i länet. En starkare strategisk dimension i arbetet med att utveckla kollektivtrafiken i länet, kopplad till det övergripande arbetet med regional utveckling, skapar möjligheter för kollektivtrafiken att ytterligare bidra till länets arbete med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Övergripande synpunkter

Uppsala kommun ser positivt på bildandet av den nya regionkommunen och är i stort positiv till det förslag som tagits fram av landstinget Uppsala län. Förslaget till organisation för Region Uppsala är väl genomarbetat samt lyfter fram de väsentliga frågeställningar som är viktiga att behandla i processen att bilda en ny regionkommun. Kommunen anser också att framtagandet har skett via en transparent inkluderande process. Kommunen önskar dock betona vikten av delaktighet från länets kommuner även i den fortsatta processen.

Beskrivningen av regionens uppdrag och roll stämmer väl överens med Uppsala kommuns uppfattning. Uppgifterna för den framtida regionkommunen förefaller för tillfället vara väl avvägda. Betydelsen av att finna väl fungerande gränssnitt mot såväl den statliga som den primärkommunala nivån kan inte underskattas. Uppsala kommun vill betona Region Uppsalas roll som samlande kraft i länet med ansvar för samverkan med primärkommunerna, näringsliv, universitet, angränsande regioner, organisationer och statliga myndigheter för att åstadkomma social, ekologisk och ekonomisk hållbar utveckling.

Regionalt forum

Ett mycket nära samverkan med länets kommuner är en förutsättning för en framgångsrik region. Flertalet av kommande arbetsuppgifter för Region Uppsala har en stark anknytning till länets kommuner. Därför måste möjligheter till en aktiv samverkan och dialog med kommunerna skapas organisatoriskt mellan kommunerna och Region Uppsala. På samma sätt är det viktigt med ett aktivt kommunalt engagemang och ansvarstagande i samverkansförhållandet.

Uppsala kommun välkomnar förslaget om att inrätta ett Regionalt forum som ett organ för information, samråd och samverkan. Uppsala kommun anser att huvudsakliga uppgifter för forumet bör vara:

- Samråd om frågor som är strategiska och viktiga för regionen, t.ex. frågor omkring tillväxt och regional utveckling
- Samordna det regionala och lokala utvecklingsarbetet
- Vara ett forum för regional och kommunal omvärlds- och intressebevakning

Uppsala kommun anser att Regionalt forum inte ska placeras under Regionstyrelsen. Istället bör regionalt forum vara ett gemensamt organ för länets kommuner och Region Uppsala. Överenskommelse om Regionalt forum bör upprättas och antas av fullmäktigeförsamlingarna hos respektive huvudman.

Rent organisatoriskt föreslår Uppsala kommun en form där forumet inte har en egen juridisk status och därmed ingen formell beslutanderätt. Rådet bereder och rekommenderar till regionen och kommunerna inför beslut hos respektive huvudman. Region Uppsala svarar för sekreterarfunktion, arkiv och administrativa kostnader för Regionalt forum. Kostnaderna för forumets nödvändiga administrativa resurser belastar regionen. Arvodering av ledamöter i rådet ombesörjs av respektive huvudman.

Kommunen stödjer förslaget att Regionalt forum ska bestå av två representanter per kommun och anser att det är viktigt för stabiliteten och kontinuiteten i arbetet att kommunernas

representation i huvudsak är fast. Forumet bör bestå av kommunstyrelsens ordförande och oppositionsråd i respektive kommun samt regionstyrelsens presidium. Vid behov ska ordföranden från berörda nämnder i regionen och kommunerna kunna adjungeras.

Samrådsorgan

Landstinget Uppsala län föreslår att fyra samrådsorgan inrättas för att ytterligare säkerställa det kommunala inflytandet;

- - Samråd regional utveckling
- - Samråd kollektivtrafik
- - Samråd kultur
- - Samråd hälsa, vård och omsorg

Dessa samrådsorgan ska kopplas till respektive nämnd inom regionen. Uppsala kommun välkomnar inrättandet av dessa samrådsorgan men anser däremot att det även behövs ett samrådsorgan för miljö- och klimatfrågor och att detta samrådsorgan bör kopplas till Regionstyrelsen.

Upplandsstiftelsen

Stiftelsen föreslås bli en del av regionen, med en egen styrelse och egen organisation på samma sätt som idag. Uppsala kommun vill i detta sammanhang lyfta fram vikten av att säkerställa att kopplingen mellan kommunerna och stiftelsen kvarstår när stiftelsen blir en del av Region Uppsala.

Regional kompetensförsörjning

En fråga som Uppsala kommun vill lyfta fram är arbetet med regional kompetensförsörjning. I det regionala utvecklingsarbetet har frågor kopplat till utbildning och regional kompetensförsörjning blivit allt viktigare. Kompetensförsörjningsfrågan är viktig både ur ett regionalt arbetsmarknadsperspektiv och ur ett regionalt tillväxt- och innovationsperspektiv. Frågan är också viktig för arbetet med att skapa social hållbarhet. Uppsala kommun anser därför att det är viktigt att Region Uppsala försätter att utveckla arbetet med regionala kompetensplattformar.

Gemensam nämnd för kunskapsstyrning

Uppsala kommun har ett stort behov av forskning och kunskap som skapar möjligheter att fatta beslut om åtgärder m.m. grundade på bra och tillförlitliga underlag. Kommunen ser därför positivt på inrättandet av en gemensam nämnd för kunskapsstyrning inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård.

Det är viktigt att skapa goda former för arbetet i nämnden och i tjänstemannaorganisationen. Uppsala kommun anser att det är viktigt för stabiliteten och kontinuiteten i arbetet att kommunernas representation i huvudsak är fast. Vikten av en väl fungerande beredningsprocess som involverar kommunerna kan inte nog understrykas varför det föreslagna samrådsorganet för hälsa vård och omsorg en viktig roll. Kunskapen behövs i vardagen som styrning för medarbetarna men också för politiken när prioriteringar i den offentliga välfärden ska göras. Det är viktigt att den gemensamma nämnden för kunskapsstyrning och regionens

FoU-verksamheter stöttar detta.

Uppsala kommun

För kommunstyrelsen

Marlene Burwick
ordförande

Ingela Persson
sekreterare



”Region Uppsala” 2017 - remisshandling

1 Sammanfattande förslag

- *Region Uppsala* förordas som namn på den nya regionen, som bildas genom att hela regionförbundets verksamhet fusioneras med nuvarande Landstinget i Uppsala län. Genom att ansöka om att bilda region kan landstinget få överta det regionala utvecklingsansvaret i länet från regionförbundet. Riksdagen förutsätts under 2016 ändra i lagen om regionalt utvecklingsansvar så att Landstinget i Uppsala län får ansvar insatser för att skapa en hållbar regional tillväxt och utveckling samt ansvar för upprättande och fastställande av länsplaner för regional transportinfrastruktur. Dessutom ska regionförbundets övriga medlemsuppdrag överföras till landstinget och ingå i regionens uppdrag.
- Syftet med regionbildningen är att skapa mervärde och nytta för länets innevånare. Det innebär att landstingets uppdrag fördjupas och breddas, samt att den regionala politiska nivån stärks genom ett direktvalt politisk organ kommer att svara för frågor som rör regional tillväxt och utveckling. Arbetet med det regionala utvecklingsarbetet kommer därmed att bli mer kraftfullt. Regionen blir ett viktigt forum för regional samverkan mellan olika aktörer som regionen, länets kommuner, näringslivet, universiteten och andra statliga myndigheter. I regionens uppdrag kommer också att ingå regionförbundets övriga medlemsuppdrag, samt Upplandsstiftelsen och Folkrorelsearkivet för Uppsala län.
- För att hantera regionala utvecklingsfrågor föreslås att en regional utvecklingsnämnd inrättas. Till nämnden förs frågor som rör infrastruktur, samhällsplanering, näringslivsutveckling med mera.
- Vad avser kulturfrågor redovisas två alternativ; antingen att kulturfrågorna förs till den regionala utvecklingsnämnden, vilket innebär att kulturnämnden avvecklas, eller att kulturnämnden får fortsatt uppdrag att svara för regionens kulturfrågor.
- Det kommunala inflytandet i frågor som rör det kommunala ansvarsområdet säkerställs genom inrättande av Regionalt forum och fyra samrådsorgan för följande områden; regional utveckling, kollektivtrafik, kultur, samt hälsa, vård och omsorg.

- En gemensam nämnd för kunskapsstyrning inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård föreslås att inrättas. I nämnden ska ingå företrädare för länets alla kommuner och regionen.
- Alla anställda vid regionförbundet kommer att erbjudas anställning inom regionen genom en verksamhetsövergång. De som arbetar med regional utveckling kommer att arbeta vid regionens ledningskontor, medan anställda vid enheten för FoU-stöd kommer att erbjudas anställning vid Hälsa och habilitering. Det blir inga organisatoriska förändringar för anställda vid Upplandsstiftelsen och Folkrörelsearkivet.
- Genom att verksamhet och ansvar överförs till "Region Uppsala" får regionen ett utökat finansieringsansvar på cirka 17 miljoner kronor. Den gemensamma nämnden för kunskapsstyrning föreslås finansieras gemensamt av regionen (50 %) respektive kommunerna (50 %). Kostnaden för nämnden beräknas till 15,0 miljoner kronor per år, varav 2,0 miljoner kronor är tillkommande medel för forsknings- och utvecklingsprojekt inom nämndens ansvarsområde.
- Regionförbundets egna kapital på för närvarande 6,4 miljoner kronor föreslås överföras till regionen efter regionförbundets avveckling.
- Detta förslag till organisation och uppdrag för kommande "Region Uppsala" ska fortlöpande följas upp, främst inom ramen för Regionalt forum. Senast under första halvåret 2018 ska ställning tas till om behov av förändringar i organisation, uppdrag och finansiering för regionen.

2 Bakgrund och syfte

Landstinget i Uppsala län har utifrån beslut i landstingsfullmäktige den 30 september 2015 ansökt hos regeringen om en ändring i Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630) så att landstinget från den 1 januari 2017 omfattas av lagen och att det därmed i Uppsala län bildas en region med direktvalt fullmäktige.

Kommunernas inflytande är en hörnsten i en kommande region. Därför är det ett krav från regeringen att kommunerna bereds tillfälle att yttra sig innan landstingsfullmäktige beslutar om att ansöka om att bilda region. Landstingsstyrelsen beslutade den 5 maj 2015 att skicka en remiss till länets kommuner med förfrågan om de tillstyrker att landstinget ansöker om att få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län och att det därmed bildas en region i Uppsala län med direktvalt regionfullmäktige 2017. Alla kommuner har tillstyrkt att landstinget ansöker hos regeringen att få bilda region från 2017.

I remissvaren kan noteras att Håbo kommun vill att namngivningen av regionen ses över för en benämning som är mer länsinkluderande än arbetsnamnet "Region Uppsala" och att Älvkarleby kommun föreslår att namnet på den nya regionen bör vara "Region Uppsala" län. I svaren från övriga kommuner har inte frågan om regionens namn kom-

menterats. Namnfrågan ska hanteras i den fortsatta processen med regionbildningen inför slutligt ställningstagande under 2016.

Regeringskansliet har i november 2015 beslutat att skicka ut aktuella ansökningar från fyra landsting om att om att få bilda region på remiss till berörda kommuner, länsstyrelser med flera, som underlag inför kommande beslut i riksdagen under våren 2016.

Landstingsstyrelsen beslutade i maj 2015 även att godkänna förslag till projektplan för projektet att bilda en regionkommun, med syfte att förbereda bildandet av en region i Uppsala län. En viktig del i dessa förberedelser är att utarbeta en rapport med förslag till uppdrag, organisation, finansiering med mera för den nya regionen.

Syftet med föreliggande rapport är att ta fram ett underlag som närmare beskriver den nya regionens uppdrag utifrån landstingets och regionförbundets nuvarande uppdrag. Dessutom medför regionbildningen ett behov av översyn av den politiska organisationen liksom av tjänstemannaorganisationen och förslag på organisatoriska lösningar ska redovisas. Genom att regionförbundet avvecklas finns det behov av att finna nya former för samverkan mellan regionen och länets kommuner, varför olika förslag till samverkansstruktur mellan huvudmännen också ska tas fram. Därtill ska det i rapporten redovisas förslag till finansiering av den verksamhet som överförs till regionen när regionförbundet och landstinget fusioneras till en ny organisation. Till uppdraget har också förts att redovisa förslag om organisatorisk tillhörighet och finansiering av Upplandsstiftelsen och Folk rörelsearkivet för Uppsala län.

Det kan observeras att denna handling inte rör frågan om ny indelning av län och landsting, som för närvarande hanteras av Indelningskommittén.

3 Projekt och arbetsprocess

I den antagna projektplanen framgår bland annat att förbundsstyrelsens arbetsutskott i Regionförbundet Uppsala län, förstärkt med landstingsstyrelsens ordförande och 2:e vice ordförande, utgör politisk styrgrupp för regionbildningen i Uppsala län och att förbundsstyrelsen utgör politisk referensgrupp samt att landstingsdirektören tillsammans med regiondirektören vid regionförbundet är projektledare för regionbildningen. Till sin hjälp har projektledarna en projektgrupp, i vilken ingår länets kommunchefer. Det har också inrättats en arbetsgrupp med uppgift att koordinera arbetet med regionkommunbildningen. I arbetsgruppen ingår företrädare för Landstingets ledningskontor, regionförbundet och länets kommuner.

Föreliggande remiss har under hösten processats i ovanstående projektorganisation och bland annat har två seminarier med referensgruppen/förbundsstyrelsen anordnats. Två seminarier har dessutom genomförts kring FoU-stödsverksamheten.

4 Landstingets uppdrag

Hälso- och sjukvården är landstingets dominerande uppdrag och svarar för cirka 80 % av landstingets budget. Merparten av verksamheten bedrivs inom Akademiska sjukhuset, som svarar för både länssjukvård, riks- och regionvård, samt för vård av patienter från andra länder. Akademiska sjukhuset är också ett forsknings- och utbildningssjukhus där verksamheten bedrivs i nära samarbete med Uppsala universitet. Sjukhusvård bedrivs även vid Lasarettet i Enköping, som har i uppdrag att svara för medicinsk vård för södra länsdelen och viss kirurgisk vård för hela länet. Hälso- och sjukvården omfattar också primärvård som i huvudsak bedrivs vid ett 40-tal vårdcentralen över hela länet. En relativt stor andel av dessa drivs av privata vårdgivare. Därtill finns en omfattande tandvårdsverksamhet inom Folk tandvårdens regi och habilitering för barn och vuxna som bedrivs av Hälsa och habilitering.

Uppsala län har sedan länge en unik position inom forskning och utveckling, särskilt inom vård och hälsa. I länet finns två universitet, ett universitetssjukhus, flera viktiga myndigheter, en stor och växande industri och andra viktiga aktörer inom sjukvård, hälsa, medicinsk teknik och farmakologi. Landstinget, som samhällsaktör och som ägare av Akademiska sjukhuset, är en av de viktigaste av dessa aktörer. Det ställer krav på landstinget, inte minst på att landstinget agerar i nära samverkan med berörda aktörer för att stärka sektorns ställning i regionen.

Landstingets fokus ligger på tre områden. Det första är att tillhandahålla en hälso- och sjukvård som möter både medborgarnas behov som patienter och kan svara emot de krav som ställs från övriga aktörer. Det andra är att själv bedriva och aktivt understödja klinisk forskning och utveckling samt skapa en plattform för kliniska prövningar av nya läkemedel. Det tredje är att vara öppen för innovationer och aktivt bidra till implementering av nya produkter och behandlingsmetoder.

Eftersom en så stor och viktig del av sjukvårdsarbetet bedrivs inom primärvården är behovet av forskning inom primärvården också stort. Primärvårdens roll är särskilt viktig när det gäller det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektivet.

Forskning drivs vid flera förvaltningar. Akademiska sjukhuset är dominerande när det gäller forskning inom hälso- och sjukvård. Sjukhuset har en särskild avdelning för forskning och utbildning. Vid Hälsa och habilitering finns en avdelning för forskning och utveckling inom primärvård och habilitering.

Kollektivtrafiken är ett nytt ansvarsområde från 2012 då landstinget blev regional kollektivtrafikmyndighet med ansvar för att bedriva och utveckla den regionala kollektivtrafiken i Uppsala län. Det finns en särskild kollektivtrafiknämnd vars ärenden bereds av Kollektivtrafikförvaltningen UL. Särskilda former för samverkan mellan landstinget, kommunerna och regionförbundet regleras i avtal mellan parterna och avser bland annat fysisk planering, regional utveckling och trafikfrågor. Utifrån avtalet har en samråds- och dialogprocess utvecklats mellan kollektivtrafikförvaltningen och kommunerna, trafikföretag, regionförbundet, angränsande län med flera intressenter.

Ett annat viktigt verksamhetsområde för landstinget är kultur och bildning och där uppdraget bland annat är att i samverkan med länets kommuner och kulturlivet ta fram en regional kulturplan. Den nu gällande planen avser åren 2015-2018. Kulturnämnden har även i uppdrag att fördela statsbidrag till regionala kulturverksamheter inom ramen för kultursamverkansmodellen och har ansvar för vissa regionala kulturverksamheter, samt för folkhögskoleverksamhet. Samverkan med länets kommuner sker inom ramen för den så kallade Politiska kilen där företrädare för kommunernas kulturnämnder (motsv) ingår liksom företrädare för olika kulturinstitutioner i länet. Den träffas 2-3 gånger per år. Dessutom finns en så kallad tjänstemannakil, som träffas 4-6 gånger per år.

5 Kommunernas uppdrag med bäring på regionens utveckling

Kommunerna har ett ansvar för det territorium – den geografi – som respektive kommun omfattar. Dessutom har kommunerna ansvar för ett antal uppgifter som är avgörande för att skapa förutsättningar för en hållbar regional utveckling. Ansvar för bostadsförsörjning och översiktlig planering, utbildning av barn och ungdomar, socialtjänst, satsningar på kultur- och fritidsverksamhet och vuxenutbildning är exempel på uppgifter som i sin helhet är ett kommunalt ansvar.

Det är därför helt avgörande för det regionala utvecklingsarbetet att det finns ett gott samarbete mellan kommunerna och den regionala nivån. Dessutom slår Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (2010:630) fast att ”de landsting som avses i denna lag ska samverka med länets kommuner...”.

Flera uppgifter där kommunerna har det formella ansvaret har en tydlig regional dimension. Exempel på detta är samhällsplanering, bostadsförsörjning, näringslivsarbete och skola/utbildning. Det finns andra uppgifter där ansvaret formellt är delat och där det redan nu finns en formaliserad samverkan. Slutligen finns det uppgifter med en formell uppgiftsfördelning där det finns en mer eller mindre utbyggd samverkan.

Kollektivtrafik och den regionala kulturplanen är exempel på områden där det finns formaliserad samverkan mellan landstinget och kommunerna. Infrastruktur, kompetensförsörjning, näringslivsutveckling, miljöfrågor och vissa hälso- och sjukvårdsfrågor är slutligen exempel på uppgifter där såväl kommuner som landsting i dag har ett ansvar och där det finns samverkan, många gånger i regionförbundets regi.

Frågan om eventuella ändringar av det formella huvudmannskapet hanteras av regering och riksdag och är inte aktuell inför bildandet av ”Region Uppsala”. Däremot finns en ambition att med utgångspunkt från det goda samarbete mellan kommunerna och landstinget som bland annat etablerats under regionförbundetiden ytterligare stärka samspelet.

6 Regionförbundets uppdrag

Det territoriella utvecklingsuppdraget ger legitimitet för ett antal uppdrag som staten lagt på regionförbundet som också har att företräda regionen i exempelvis olika nationella sammanhang. Det regionala ledarskapet är därvid viktigt.

Statliga uppdrag

Regionförbundet i Uppsala län övertog det regionala utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen i Uppsala län 2003. Det nuvarande uppdraget utgår från Lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län som ger regionförbundet i uppdrag att:

- Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin
- Utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram
- Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

Genom den regionala utvecklingsstrategin (RUS) fastställs de målsättningar och strategier som uppdraget ska styras mot. I genomförandet av RUS:en har regionförbundet två roller, dels som en av de aktörer som arbetar med genomförandet dels att samordna och följa upp detsamma.

Regionförbundet har också att besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete (1:1 *Regionalt tillväxtarbete*), för närvarande 7,9 miljoner kronor. Fördelningen regleras i regleringsbrev. I de regioner som redan bildats beslutar regionen om 95 procent av medlen och länsstyrelsen om fem procent. Inriktningen är därför att ytterligare 1,5 miljoner kronor förs över till "Region Uppsala" från länsstyrelsen.

Slutligen ska regionförbundet följa upp, utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen. Hur detta ska ske görs i det årliga så kallade villkorsbrevet som motsvarar de regleringsbrev som regeringen utfärdar till statliga myndigheter.

Arbetet med regional tillväxt regleras även i bland annat förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete, förordningen (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken, förordningen (2015:211) om statligt stöd till regionala investeringar, förordningen (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag, förordningen (2015:212) om statligt stöd inom EU:s regionalfond samt förordningen (2008:81) om stöd till anläggning av kanalisation för att främja utbyggnad av infrastruktur och informationsteknik.

Utöver de lagfästa uppdragen har andra statliga uppdrag tillkommit över åren – både sådana som mer eller mindre permanenta som t ex Kompetensplattformarna för att främja kompetensförsörjning och utbildningsplanering på kort och lång sikt och sådana som varit tidsbegränsade, till exempel att utarbeta och genomföra handlingsplaner för jämställd regional tillväxt.

Regionförbundet utgör också regional stödstruktur för kunskapsutveckling inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård.

Medlemsuppdrag

Utöver de statliga uppdragen har regionförbundets uppdrag från de nio medlemmarna. FoU-stöd inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård är inskrivet i förbundsordningen. I anslutning till detta har medlemmarna uppdragit till förbundet att utgöra regional samverkans- och stödstruktur för kunskapsstyrd socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård samt samordning inom välfärdsområdet.

Strategiskt regionalt folkhälsoarbete är ett uppdrag som berör både Regional utveckling och Välfärd och FoU-stöd inom regionförbundet.

Till medlemsuppdragen inom regional utveckling hör t ex näringslivsfrågor (inklusive besöksnäringen) och eSamordning. I näringslivsuppdraget ingår att fördela verksamhetsstöd till ett antal näringslivsfrämjande organisationer varav Almi Företagspartner Uppsala AB är den största. Sammanlagt rör det sig 2016 om ca 13,5 miljoner kronor.

Alla medlemsuppdrag finns redovisade i bilagor.

Arbetsätt

En viktig del av regionbildningen är att ta tillvara på det framgångsrika arbetssätt som karaktäriserar regionförbundet och som godkänts av förbundets medlemmar i verksamhetsplaner och handlingsplaner. Kortfattat innebär detta arbetssätt följande.

Regionförbundet samverkar i de allra flesta uppdragen med andra aktörer – ofta i långa processer. Förbundet äger med andra ord sällan hela frågan utan samverkan med aktörer såväl inom som utanför länet är en förutsättning för att nå de mål som sätts upp. Ett annat karaktärsdrag är att tyngdpunkten ligger på att medverka till att skapa förutsättningar för utveckling. Förbundet har således i stort sett inte någon verksamhet i egen drift. Arbetet sker ofta i projekt med extern medfinansiering. Antalet pågående projekt varierar över tiden. Regionförbundet har en viktig roll som mötesplats. Exempel på det är det årliga RUS-forumet och Forskning pågår-konferenserna.

Även arbetssättet framgår av de särskilda bilagorna.

7 Länsstyrelsens uppdrag

Länsstyrelsen i Uppsala län är företrädare för regeringen i länet i de frågor som regleras i länsstyrelseinstruktionen och de årliga regleringsbrev och ska verka för att nationella mål får genomslag. Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. I länsstyrelseinstruktionen 5 § anges speciellt länsstyrelsens övergripande och sektorsövergripande ansvar. Länsstyrelsen är också förvaltnings-, tillstånds- och tillsynsmyndighet för ett antal verksamheter av betydelse för länets utveckling, bland annat när det gäller den fysiska planeringsprocessen.

Enligt förordningen om regionalt tillväxtarbete ansvarar länsstyrelsen för att följa upp hur andra statliga myndigheter tillämpar det regionala utvecklingsprogrammet. Länsstyrelsen ska vidare främja och samordna andra statliga myndigheters insatser för regional

tillväxt i länet samt informera samverkansorganen/de landsting som omfattas av lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län och Gotlands kommun om andra statliga myndigheters insatser för regional tillväxt i respektive län.

Enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län ska de landsting som avses i lagen samverka bland annat med länsstyrelsen. Länsstyrelsen och övriga statliga myndigheter ska inom sina verksamhetsområden lämna de berörda landsting det biträde som de behöver för regionalt tillväxtarbete och regional transportinfrastrukturplanering. De ska också löpande informera landstingen om pågående och planerade verksamheter som har betydelse för länets utveckling.

Länsstyrelsen och regionförbundet har i dag ett väl fungerande samarbete när det gäller utvecklingen i Uppsala län. De områden där samarbetet för närvarande är särskilt starkt är inom bredband, landsbygdsutveckling, ANDT-frågor (alkohol, narkotika, dopning och tobak), samt folkhälsa.

Inför bildandet av ”Region Uppsala” är det angeläget att, utifrån respektive uppdrag, säkra ett fortsatt gott samarbete och skapa synergier till nytta för länets invånare.

8 Folkrörelsearkivet för Uppsala län

Folkrörelsearkivet är en ideell förening som bildades 1978 och har som huvuduppdrag att bevara handlingar från länets föreningsliv. Arkivet ingår som en av sex institutioner i den så kallade kultursamverkansmodellen och uppbär därmed statligt verksamhetsbidrag för enskild arkivverksamhet, som fördelas av kulturnämnden. Till största delen finansieras arkivet av länets kommuner och landstinget. Arkivet leds av en styrelse med nio politiskt valda ledamöter och nio ersättare. Ansvarig för verksamheten är en särskild arkivchef.

I en skrivelse från den 28 augusti 2015 till regionförbundet föreslår styrelsen för Folkrörelsearkivet ”att i den process som förestår inför bildande av ”Region Uppsala” län allvarligt överväga att inordna Folkrörelsearkivet som en kulturinstitution inom Region- en”.

9 Upplandsstiftelsen

Upplandsstiftelsen bildades 1972 och har i uppdrag från landstinget och länets kommuner att främja naturvård och friluftsliv. Organisatoriskt är stiftelsen en ideell förening och leds av en styrelse med nio politiskt valda ledamöter och nio ersättare. Verksamheten bedrivs av Upplandsstiftelsen kansli under ledning av en verkställande direktör, och verksamheten är indelad i naturvård, naturområden (förvaltning), samt friluftsliv, naturskola och leder.

Stiftelsens årsstämma hålls i maj månad och i stämman ingår de personer som är valda till regionförbundets fullmäktige.

Upplandsstiftelsen finansieras gemensamt av länet kommuner (50 %) och landstinget (50 %). Årsstämman bestämmer avgiftens storlek för kommande år.

10 Regionens uppdrag och roll

Grunduppdraget utvecklas

Med regionbildningen kommer landstingets befintliga kompetenser och uppdrag att kompletteras med ett bredare, generellt uppdrag att utveckla hela territoriet Uppsala län och möta viktiga samhällsutmaningar tillsammans med kommuner och andra aktörer.

Även efter regionbildningen kommer emellertid hälso- och sjukvårdensuppdraget, med målet om en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen, att vara den dominerande uppgiften för "Region Uppsala" ekonomiskt och personellt. De vägledande målen för hälso- och sjukvården förändras inte av regionbildningen. Kollektivtrafiken tar fortsatt sikte på att det ska vara enkelt och prisvärt att resa och människor ska känna en trygghet i att kollektiva färdmedel går och kommer fram i tid.

"Region Uppsala" som organisation svarar för att finansiera och bedriva verksamhet inom dessa två områden, samt att genom Kultur och bildning bidra till att Uppsala utvecklas till en stark kulturregion med internationell lyskraft. Det senare sker genom ett antal verksamheter och fördelning av statliga medel enligt samverkansmodellen.

Landstinget är redan en viktig aktör i det regionala utvecklingsarbetet. Landstingets uppdrag genom kärnverksamheterna hälso- och sjukvård, forskning, utbildning, kollektivtrafik och kultur, har stor bäring mot regional utveckling.

Akademiska sjukhuset är en mycket viktig aktör och samarbetet mellan landstinget och Uppsala universitet är en framgångsfaktor. Tillsammans med universiteten och näringslivet fungerar Akademiska som en stark motor för regionens life science-kluster. Innovation Akademiska anges som ett bra exempel på hur regionen kan ta till vara innovationskraften i en stor organisation. Det är avgörande för regionens utveckling att Akademiska sjukhuset får förutsättningar att utvecklas som ett ledande universitetssjukhus.

Kollektivtrafiken är viktig för att arbetsmarknadsregionen ska kunna vidgas och öka antalet som väljer att resa kollektivt. Utgångspunkten ska vara att nå fördubblingsmålen. Det ska vara enkelt och prisvärt att resa och människor ska känna en trygghet i att kollektiva färdmedel går och kommer fram i tid. Samspelet mellan kollektivtrafiken, kommunernas fysiska planering och den övergripande regionala planeringen kan samordnas bättre genom regionbildningen.

Konst och kultur är viktiga komponenter för att skapa attraktiva livsmiljöer och få en positiv samhällsutveckling i länet.

Regionbildningen innebär att "Region Uppsala" övertar regionförbundets nuvarande uppdrag, i vilket det enligt Lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län, ingår att *"utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin"*

”Region Uppsala” kommer att få två olika roller i förhållande till den regionala utvecklingsstrategin (RUS), dels att genom sina verksamhetsområden bidra till att strategin genomförs, dels att samordna och följa upp att andra aktörer förverkligar strategin.

Förkortningen RUS kan även utläsas som ”Region Uppsalas Strategi”. Under 2015 har en process inletts med att ta fram en ny RUS. Tidshorizonten är satt till år 2050, framför allt när det gäller den fysiska planeringen och klimatfrågor, men innehåller även strategier och förslag till insatser som behöver genomföras på kort sikt, exempelvis när det gäller folkhälsa, kompetensförsörjning och näringslivsfrämjande.

RUS tar utgångspunkt i samhällsutmaningar som kräver samverkan mellan flera aktörer, på olika nivåer, för att hanteras.

Vision och utmaning i globalt perspektiv

De övergripande samhällsutmaningarna hänger tätt samman med att snabb befolkningstillväxt, urbanisering och strävan från de flesta länder att höja invånarnas levnadsstandard. En stark ekonomisk tillväxt, i hög grad driven av globalisering, användning av fossila bränslen och teknikutveckling, har sedan 1950-talet lyft över en miljard människor ur fattigdom och förbättrat de sociala förhållandena. På många håll har tillväxten emellertid skett på bekostnad av miljön, vilket påverkar både planetens och människors hälsa.

Dagens tillväxtmodell medför skapar ett stort tryck på vår planet, dess ekosystem, biologiska mångfald och på klimatet. Människans påverkan på klimatet är vetenskapligt belagd och så stor att jordens naturliga kretslopp är på väg att förändras. Nuvarande utvecklingstrend riskerar att tippa över planeten i ett tillstånd som underminerar förutsättningarna för ett gott liv. Behovet av omställning är därför stort. En global ekonomisk och social utveckling måste hålla sig inom de planetära gränser som definierats av FN.

Den övergripande utmaningen för ”Region Uppsala” är i detta perspektiv att bidra till ökat välbefinnande, god livskvalitet och hälsa inom säkra, hållbara gränser.

Visionen i nu gällande regional utvecklingsstrategi är att Uppsala ska vara Europas mest attraktiva kunskapsregion år 2030. Den visar att Uppsala län har en ambition att växa, att bygga framgång på kunskap och innovation och att vara attraktivt för människor och företag att bo och verka i. Det är så förutsättningar skapas för en god välfärd och ett gott liv för invånarna. Att människor mår bra och har god livskvalitet är en förutsättning för hållbar utveckling och en övergripande målsättning med det regionala utvecklingsarbetet.

En ny roll för den regionala nivån

Den regionala nivån tillmäts allt större betydelse för hela landets utveckling. Enligt den nationella strategin för hållbar tillväxt och attraktionskraft bygger utvecklingspolitiken på att de lokala och regionala förutsättningarna tas tillvara. Därför läggs allt fler uppdrag på den regionala nivån.

Inom fysisk planering pekar bl.a. Bostadsplaneringskommittén på betydelsen av den regionala nivån när det gäller fysisk planering, eftersom den måste beakta många frågeställningar samtidigt (transportinfrastruktur, tillväxt, kollektivtrafik och bostadsförsörjning) och ta hänsyn till att människor i sin vardag rör sig över kommungränser

Ett av regionförbundets mest omfattande uppdrag är att ta fram en länsplan för regional transportinfrastruktur och samordna insatserna för att genomföra densamma. Så skapas förutsättningar för människors rörlighet och företagens transporter. Utbyggnaden av järnväg och kollektivtrafik har bidragit till att Uppsala, tillsammans med Stockholm, är den mest pendlingstäta regionen i landet. Ingen annanstans når så många invånare så många arbetsplatser inom en timme.

Ett annat statligt uppdrag är att underlätta näringslivets och den offentliga sektorns kompetensförsörjning genom regionala kompetensplattformar. Regionalt utvecklingsansvariga aktörer som regionförbundet har dessutom ett särskilt ansvar att hantera de europeiska social- och regionalfonderna fram till år 2020. För Östra Mellansverige rör det sig om ca 1,6 miljarder kronor till utveckling.

Den utvecklingsansvariga aktören behöver således arbeta över ett brett fält av sakområden, med en mängd olika aktörer på olika geografiska nivåer, för att kunna hantera de komplexa samhällsutmaningarna. Oavsett om det gäller klimatfrågan, ökad flyktinginvandring, behovet av ökad inkludering på arbetsmarknaden eller för att möta en hårdnande global konkurrens inom näringslivet. I Uppsala län är det för närvarande regionförbundet som är platsen där länets aktörer möts och möjligheter skapas genom ett samordnat lokalt och regionalt utvecklingsarbete. Från 2017 övertas denna roll av "Region Uppsala".

Regeringen uttrycker i nämnda nationella strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020 sina förväntningar på det regionala ledarskapet. Det handlar om att:

- företräda regionala intressen
- samla aktörer från lokal, regional och nationell nivå, däribland näringsliv, universitet och högskolor samt det civila samhället,
- skapa samarbeten och erfarenhetsutbyte med andra län och länder
- göra prioriteringar på kort och lång sikt
- utifrån analyser och ett kontinuerligt lärande ta fram en långsiktig och strategisk planering för att uppnå regionala långsiktiga mål och visioner
- ta initiativ till att kunna fatta strategiska och snabba beslut, samt
- leda, samordna och koordinera utvecklingsprocesser i länet

Regionförbundet har levt upp väl till dessa förväntningar som kommer att få förutsättningar att fördjupas i ett direktvalt politiskt organ som "Region Uppsala".

Detta innebär att "Region Uppsala" får en roll som företrädare för territoriet Uppsala län och därmed ett ansvar att tillsammans med andra aktörer utveckla regionen och bidra till hållbar regional tillväxt och attraktionskraft.

Landstinget i Uppsala län + Regionförbundet Uppsala län = "Region Uppsala"

Flera län har redan bildat regioner. I de fall då huvudorten även gett namn till länet, till exempel Örebro län och Jönköpings län, har regionbildarna valt att behålla den geografiska beteckning län i namnet, men med förleden region, till exempel Region Örebro län. Detta för att särskilja regionnamnet från kommunen Örebro. Samtidigt innebär den konstruktionen att det förekommer två geografiska begrepp i samma namn.

För renheten skall bör det förordas att endast en geografisk beteckning används. Eftersom ordet "län" utgår från statens indelning av landet, jämför länsstyrelsen, bör istället ordet "region" används för den nya regionen.

Frågan är vidare vilket ortnamn som ska ingå i namnet? Ett alternativ kunde vara att bygga vidare på det gamla landskapsnamnet "Uppland". Detta område sträcker sig emellertid ändå till Gamla stan i Stockholm och rymmer närmare 1,5 miljoner invånare. "Region Uppsalas" invånare skulle i så fall utgöra en minoritet i sin egen region.

Som varumärke räknat, och sett ur ett internationellt perspektiv, är namnet "Uppsala" starkast lysande. I hög grad tack vare Uppsala universitet. Det är "Uppsala" som människor i omvärlden kan ha hört talas om, och göra positiva associationer till, företrädesvis forskning, hög kompetens och kända vetenskapsmän. Det finns all anledning att dra nytta av detta redan inarbetade varumärke och bejaka att platsen Uppsala även utgör regionens kärna, inte minst i egenskap av landets fjärde största stad.

Slutsatsen blir mot denna bakgrund att *Region Uppsala* bör antas som namn på den nya organisationen och användas i all intern och extern kommunikation. Territoriellt är "Region Uppsala" identiskt med nuvarande Uppsala län.

11 Politisk organisation

Regionens förtroendemannaorganisation

Landstinget har en ny förtroendemannaorganisation från 2016, med bland annat två styrelser för hälso- och sjukvårdsfrågor och särskild styrelse för fastighets- och servicefrågor och en styrelse för kollektivtrafikfrågor. Den tidigare beställarstyrningen av hälso- och sjukvården avskaffas och i stället införs en styrning med uppdrag och budget. I samband med regionbildningen behöver den politiska organisationen ses över och en särskild nämnd för regionala utvecklingsfrågor föreslås att inrättas från 2017. Nämnden föreslås benämnas Regional utvecklingsnämnd och få följande huvuduppgifter: Infrastrukturfrågor, samhällsplanering, näringslivsutveckling och andra frågor som rör regional utveckling.

Vad gäller hantering av kulturfrågor lämnas två förslag.

1. Kulturfrågorna förs till den regionala nämndens ansvarsområde, vilket innebär att kulturnämnden avvecklas från 2017.
2. Kulturnämnden behålls med oförändrat uppdrag och fortsätter att ansvara för kulturfrågorna och som styrelse för Wiks folkhögskola.

Samverkansstruktur mellan kommunerna och regionen

Ett väl fungerande samarbete mellan regionen och länets kommuner är en förutsättning för ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete. Flera uppgifter för regionen och kommunerna har en koppling till varandra. Därför är det viktigt att det kommunala inflytandet säkerställs i en kommande "Region Uppsala" så att det finns förutsättningar för en aktiv samverkan och dialog mellan parterna. Det blir också väsentligt med ett aktivt kommunalt och regionalt engagemang och ansvarstagande i samarbetet.

Ett **Regionalt forum** föreslås inrättas för strategiska och gemensamma frågor som kommer att hanteras i regionstyrelsen. Det blir ett organ - som inte är en formell del av "Region Uppsala" - för dialog kring viktiga, strategiska frågor som rör regionens utveckling, till exempel den regionala utvecklingsstrategin, länstransportplanen, vissa remissvar och finansiering av regionala projekt. I forumet ska ingå två företrädare för respektive kommun och regionstyrelsens presidium. Då företrädare från alla partier i regionstyrelsen ska ingå i Regionalt forum kan det komma att omfatta fler ledamöter. Ordföranden från berörda nämnder i regionen ska kunna adjungeras vid behov. Det innebär att forumet kommer att bestå av drygt 20 ledamöter. Ärenden ska beredas gemensamt av regionen och kommunerna via kommun- och landstingsdirektörsgruppen. Ärenden ska initieras från både regionen och kommunerna. Det är viktigt att forumet får en bra start med relativt frekventa möten där grunderna i den nya regionbildningen kan läggas. Den process som inletts under hösten 2015 måste fortsätta.

För att ytterligare säkerställa det kommunala inflytandet föreslås att följande **fyra samråd** inrättas;

- Samråd regional utveckling
- Samråd kollektivtrafik
- Samråd kultur
- Samråd hälsa, vård och omsorg

Dessa samrådsorgan ska kopplas till respektive nämnd inom regionen, det vill säga till Regional utvecklingsnämnden, Kollektivtrafikenämnden, Kulturnämnden (ev) samt till Vårdsstyrelsen och Sjukhusstyrelsen.

I varje samråd ska ingå en företrädare per kommun, samt berörda presidier i respektive regional styrelse. Varje parti ska företrädas av minst en ledamot i varje samråd. Ärenden ska beredas gemensamt av tjänstemän i regionen och kommunerna.

Roller och befogenheter för Regionalt forum och samrådsorganen

En särskild överenskommelse om samverkansstruktur bör träffas mellan kommunerna och regionen. Vad avser Regionalt forum bör överenskommelsen ha följande inriktning:

- Regionalt forum ska vara ett organ för samråd och information mellan regionen och länets kommuner
- Forumets uppgifter ska beröra strategiska frågor kring tillväxt och regional utveckling
- Regionalt forum ska ha en rådgivande roll och kan inte fatta formella beslut som binder medlemmarna, men kan avge rekommendationer till regionen och kommunerna

- Regionalt forum är en plattform för samverkan mellan regionen och länets kommuner och regleras inte i kommunallagen
- Ledamöterna utses av regionstyrelsen och respektive kommunstyrelse
- Alla partier i regionstyrelsen garanteras en plats i forumet
- Regionstyrelsens ordförande är ordförande i Regionalt forum och svarar för kallelse till möten
- Kommunerna utser gemensamt vice ordförande
- Regionalt forum sammanträder minst fyra gånger per år
- Vid forumets möten ska föras protokoll och regionen ansvarar för sekretariatsfunktionen
- Ärenden ska beredas gemensamt av kommunerna och regionen

Överenskommelsen om samverkansstruktur bör också omfatta föreslagna samrådsorgan för regional utveckling, kollektivtrafik, kultur samt hälsa, vård och omsorg, med följande inriktning.

- I varje samrådsorgan ska ingå en företrädare per kommun och presidiet från respektive regional nämnd
- Samråden knyts till berörda nämnder i regionen
- I samrådsorganen ska information och samverkan ske i ärenden som berör kommunerna inom respektive nämnds ansvarsområde
- Alla partier i respektive regional nämnd garanteras en plats i samrådsorganen
- Respektive regional nämnds ordförande är ordförande i samrådsorganen och svarar för kallelse till möten
- Kommunerna utser gemensamt vice ordförande i samråden
- Samrådsorganen sammanträder minst fyra gånger per år
- Vid varje samråds möte ska föras protokoll/minnesanteckningar och regionen ansvarar för sekretariatsfunktionen
- Ärenden till samråden bereds gemensamt av berörda chefer inom regionen och kommunerna.

I det fortsatta arbetet med regionbildningen får ansvar och uppgifter för respektive samråd specificeras ytterligare, liksom hur beredning av ärenden ska organiseras. Det gäller särskilt de nya samråden inom regional utveckling samt hälsa, vård och omsorg.

Gemensam nämnd för kunskapsstyrning

Ansvar för FoU-stödsverksamheten vid regionförbundet föreslås överföras till den nya regionen.

För att säkerställa att nuvarande verksamhet får fortsatt goda förutsättningar att genomföra sitt uppdrag inom regionen föreslås att en gemensam nämnd för "Kunskapsstyrning inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård" inrättas. Nämnden får ansvar för den verksamhet som ingår i regionförbundets enhet för Välfärd och FoU-stöd, samt för delar av FoU-verksamheten vid Hälsa och habilitering som tillsammans med FoU-stödsverksamheten kan skapa goda förutsättningar för en förstärkt utveckling inom området. Nämndens ansvarsområde kommer då att omfatta följande:

- Stöd till FoU för socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård
- Implementering av forskning och utveckling

- Regional stödstruktur för kunskapsstyrd socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård
- Hälsoinriktad hälso- och sjukvård och därtill hörande folkhälsofrågor
- Forsknings- och utvecklingsprojekt

Enheten för Välfärd och FoU-stöd har idag också i uppdrag att samordna insatser mellan huvudmännen inom välfärdsområdet. Detta uppdrag föreslås knytas till det föreslagna samrådsorganet för Hälsa, vård och omsorg.

Den gemensamma nämnden föreslås ingå i regionens organisation och som därmed blir nämndens värdregion. Administrativt kopplas nämnden till Hälsa och habilitering, som svarar för sekretariat, ärendehantering och annan service till nämnden. Chefen för Hälsa och habilitering blir ansvarig föredragande. Alla ärenden ska beredas gemensamt av ansvariga chefer i kommunerna och regionen, som också ska utgöra ledningsgrupp för verksamheten.

I nämnden föreslås ingå en företrädare och en ersättare från respektive kommun, utom från Uppsala kommun som får utse två ledamöter och två ersättare. Regionen utser tre ledamöter och tre ersättare.

Folkrörelsearkivet för Uppsala län

Folkrörelsearkivet föreslås bli en del av regionen, med en egen styrelse och egen organisation på samma sätt som idag. Det innebär således att arkivet får en huvudman, vilket kommer att tydliggöra ansvaret för verksamheten och underlätta kommunikationen kring arkivets uppdrag. Arkivet föreslås att knytas till Kultur och bildning.

Upplandsstiftelsen

Stiftelsen föreslås bli en del av regionen, med en egen styrelse och egen organisation på samma sätt som idag. Det innebär att Upplandsstiftelsen får en huvudman vilket kommer att underlätta styrningen och tydliggöra var ansvaret för verksamheten ligger. Stiftelsen föreslås att knytas till regionens ledningskontor.

12 Tjänstemannaorganisation

Alla anställda vid regionförbundet kommer att erbjudas anställning inom regionen genom en så kallad verksamhetsövergång. Den personal som arbetar med frågor som rör regional utveckling kommer att ingå i en avdelning för strategisk planering och regional utveckling vid Regionens ledningskontor. En ny tjänst som biträdande regiondirektör ska inrättas som tillika kommer att vara chef för avdelningen.

Den anställda som arbetar med FoU-stödsfrågor anställs vid Hälsa och habilitering för att arbeta för den gemensamma nämnden. Dessutom föreslås att ett tjänstemannaorgan för kommunerna och regionen gemensam ärendeberedning och styrning av verksamheten inrättas.

De som är anställda i regionförbundets stab kommer att anställas i regionens resurscentrum respektive vid ledningskontoret.

Inga förändringar föreslås vad gäller organisatorisk tillhörighet för de anställda vid Folkrörelsearkivet och Upplandsstiftelsen.

13 Finansiering

Kostnadsredovisning

Regionförbundet finansieras 2016 med cirka 13,3 miljoner kronor från länets kommuner och med cirka 24,8 miljoner kronor från landstinget, samt med 1,9 miljoner kronor från staten. Merparten av dessa kostnader avser regional utveckling (inklusive verksamhetsstöd till näringslivsfrämjande organisationer), medan cirka åtta miljoner kronor avser kostnader för FoU-stödsverksamheten

Folkrörelsearkivet, som föreslås överföras till regionen från 2017, finansieras 2016 av kommunerna med 930 000 kronor och av landstinget med 1 266 000 kronor. Dessutom tillkommer ett statsbidrag på cirka 300 000 kronor. För 2016 finns också en ansökan från folkrörelsearkivet om ett utökat bidrag från medlemmarna med 700 000 kronor.

Även Upplandsstiftelsen föreslås överföras till regionen från 2017. Stiftelsen finansieras 2016 med 8,5 miljoner kronor från länets kommuner och med 8,5 miljoner kronor från landstinget.

Sammantaget innebär detta en kostnad 2016 för länets kommuner på 22,73 miljoner kronor och för landstinget på 34,56 miljoner kronor.

Landstingets FoU-avdelning inom Hälsa och habilitering har en nettobudget på cirka 8,5 miljoner kronor. Av dessa avser 3,2 miljoner kronor forsknings- och utvecklingsprojekt för primärvård, som delas ut efter ansökan.

Förslag

Den verksamhet som överförs från regionförbundet till den gemensamma nämnden (FoU-stöd m m) kostar cirka åtta miljoner kronor per år. Nämndens kostnader föreslås fördelas lika mellan regionen (50 %) och länets kommuner (50 %). Kommunerna finansierar sin del utifrån befolkningsstorlek. Övriga kostnader för den verksamhet som överförs från regionförbundet, samt kostnaderna för Folkrörelsearkivet och Upplandsstiftelsen föreslås fortsättningsvis finansieras av regionen. Det innebär att regionen får cirka 20 miljoner kronor i ökade kostnader 2017, som kommer att finansieras inom regionens samlade budget. Kostnadsökningen motsvarar cirka tre öre av landstingets nuvarande skatteuttag.

Under den gemensamma nämndens ansvar föreslås också föras delar av FoU-verksamheten vid Hälsa och habilitering. Kostnaderna för dessa delar uppgår i budget 2016 till cirka 5,0 miljoner kronor och föreslås finansieras av parterna gemensamt. Det innebär att kommunerna svarar för ytterligare 2,5 miljoner kronor. Den sammantagna kostnadsökningen för landstinget minskar då till drygt 17 miljoner kronor.

Dessutom föreslås att särskilda projektmedel på 2,0 miljoner kronor per år avsätts för olika forsknings- och utvecklingsprojekt inom nämndens ansvarsområde. Det innebär sammantaget att den gemensamma nämnden får en budget 2017 på cirka 15,0 miljoner kronor, som ska finansieras gemensamt av regionen (50 %) och länets kommuner (50 %).

Om kommunerna och regionen blir ense om att lägga nya uppdrag på regionen så ska de finansieras antingen genom skatteväxling eller genom särskilda avtal om medfinansiering.

14 Avveckling av regionförbundet

Regionförbundet Uppsala län är ett kommunalförbund enligt kommunallagen ”och bildat för obestämd tid”. I förbundsordningen regleras hur förbundets likvidering ska gå till. Förbundsstyrelsen kommer att behandla frågan vid sitt sammanträde den 4 februari och då ge regiondirektören i uppdrag att till styrelsens sammanträde den 18 mars ta fram en detaljerad handlingsplan för likvideringen.

Regionförbundets egna kapital (6 424 000 kronor den 31 december 2014) föreslås överföras till ”Region Uppsala”. För detta kommer det att krävas ett särskilt beslut hos varje medlem, eftersom förbundsordningen stadgar att ”vid skifte av behållna tillgångar i anledning av likvidationen skall den ... angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna tillämpas”.

Bilagor

1. Uppdrag regionförbundet – enheten för Regional utveckling
2. Uppdrag regionförbundet – enheten för Valfärd och FoU-stöd